

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК 336.22

МАЛЯРЧУК І.І.
СТЕЦІВ Л.П.

Теоретичні аспекти управління податковими платежами підприємства

Предметом дослідження є управління податковими платежами у системі фінансового менеджменту підприємства.

Мета дослідження – узагальнення організаційно–економічних основ управління податковими платежами підприємства та виявлення шляхів його вдосконалення.

Методологія проведення роботи. Для вирішення поставлених задач були використані: діалектичний метод наукового пізнання, метод аналізу і синтезу; метод порівняння; метод узагальнення даних.

Результати роботи: обґрунтовано необхідність здійснення на підприємстві управління податковими платежами, узагальнено теоретичні основи формування цієї системи управління та охарактеризовано основні її інструменти, запропоновано практичні напрями удосконалення корпоративного податкового менеджменту в системі управління фінансовими ресурсами підприємства.

Висновки. Податкові платежі виступають суттєвим та впливовим інструментом у регулюванні економічних відносин держави і господарюючих суб'єктів. В останні роки спостерігається посилення податкового навантаження на суб'єкти підприємництва, що спричинило необхідність запровадження дієвого управління податковими платежами як однієї з найважливіших складових фінансового менеджменту. Встановлено, що основними інструментами управління податковими платежами підприємства є податкове планування, бюджетування податків, система бухгалтерського обліку і податковий контроль. Інформаційним підґрунтям для прийняття ефективних управлінських рішень щодо управління податковими платежами на підприємстві повинен стати управлінський облік.

Ключові слова: управління, податкові платежі, податковий менеджмент, податкове планування, бюджетування, облік, контроль.

МАЛЯРЧУК І.І.
СТЕЦІВ Л.П.

Теоретические аспекты управления налоговыми платежами предприятия

Предметом исследования является управление налоговыми платежами в системе финансового менеджмента предприятия.

Цель исследования – обобщение организационно–экономических основ управления налоговыми платежами предприятия и выявления путей его усовершенствования.

Методология проведения работы. Для решения поставленных задач были использованы: диалектический метод научного познания, метод анализа и синтеза; метод сравнения; метод обобщения данных.

Результаты работы: обоснована необходимость осуществления на предприятии управления налоговыми платежами, обобщены теоретические основы формирования этой системы управления и охарактеризованы основные ее инструменты, предложены практические направления усовершенствования корпоративного налогового менеджмента в системе управления финансовыми ресурсами предприятия.

Выводы. Налоговые платежи выступают в качестве существенного и влиятельного инструмента в регулировании экономических отношений государства и хозяйствующих субъектов. В последние годы наблюдается усиление налогового давления на субъекты предпринимательства, которое повлекло необходимость ввода действенного управления налоговыми платежами как одной из важнейших составляющих финансового менеджмента. Установлено, что основными инструментами управления налоговыми платежами предприятия являются налоговое планирование, бюджетирование налогов, система бухгалтерского учета и налоговый контроль. Информационной почвой для принятия эффективных управленческих решений относительно управления налоговыми платежами на предприятии должен стать управленческий учет.

Ключевые слова: управление, налоговые платежи, налоговый менеджмент, налоговое планирование, бюджетирование, учет, контроль.

MALYARCHUK I.I.
STETSIV L.P.

Theoretical aspects of management of the enterprisetax payments

The subject of the study is the management of tax payments in the system of enterprise financial management.

The purpose of the research is to summarize the organizational and economic basics of the company's tax payments management and identify ways to improve it.

Methodology of work. To solve the tasks the following research methods have been used: dialectical method of scientific cognition, method of analysis and synthesis; method of comparison; method of data generalization.

Results of the work: the need to carry out tax payments management at the enterprise has been substantiated, the theoretical basics of the development of this management system have been summarized and its main tools have been considered, practical directions for improving corporate tax management in the system of the enterprise financial resources management have been offered.

Conclusions. Tax payments act as a significant and influential tool in regulating the economic relations of the state and business entities. In recent years, there has been an increase in the tax burden on business entities, which has caused the need to introduce effective management of tax payments as one of the most important components of financial management. It was established that the main tools for managing enterprise tax payments are tax planning, tax budgeting, accounting system and tax control. Management accounting should serve as the information basis for making effective management decisions on the management of tax payments at the enterprise.

Keywords: management, tax payments, tax management, tax planning, budgeting, accounting, control.

Постановка проблеми. У процесі формування та розподілу фінансових ресурсів нашої держави важливу роль відіграє розвиток вітчизняної податкової системи. Через систему оподаткування дер-

жава впливає на функціонування підприємства, його ділову активність та інвестиційну привабливість.

Нестабільність господарювання в сучасних умовах, пов'язаних з карантинними обмеження-

ми, і намагання уряду максимально поповнити бюджет країни спричинили посилення податкового навантаження на суб'єктів підприємництва. В таких умовах у менеджерів виникає необхідність виявлення шляхів оптимізації податкового навантаження на підприємство для зміцнення його фінансового потенціалу та конкурентоспроможності на ринку. Досягнути цього можливо шляхом запровадження дієвого управління податковими платежами як однієї з найважливіших складових фінансового менеджменту.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В сучасній економічній літературі розроблено теоретичні основи щодо функцій та принципів оподаткування, запропоновано підходи щодо оцінки податкового навантаження як на макрорівні, так і на рівні господарюючих суб'єктів. Теоретичні аспекти податкового планування досліджувалися такими західними ученими, як Е. Аткинсон, С. Джонс, М. Кінг, А. Маршалл, М. Міллер, Д. Робертсон, Х. Розен, П. Самуельсон. Питання оптимізації податкового навантаження, визначення особливостей організації податкового планування на підприємстві знайшли відображення у працях І.Л. Грабчук, А.П. Грінька, Ю.С. Гринчук, Т.В. Бочулі, І.Ю. Кравченко, В.П. Писаренка, Т.Г. Мисник, О.В. Безкровного, Є.М. Руденко, І.Є. Волошенюка, А.В. Єлісеєва, А.Г. Загороднього, Н.М. Притуляк та інших. Не применшуючи значення наукових доробків згаданих науковців, слід відзначити наявність дискусійних положень щодо теоретичних аспектів управління податковими платежами підприємства, що обґрунтовує необхідність поглибленого їх вивчення.

Метою статті є узагальнення організаційно-економічних аспектів управління податковими платежами підприємства та виявлення шляхів його удосконалення.

Виклад основного матеріалу. На податкове навантаження суб'єкта господарювання здійснюють вплив два чинники: зовнішній – через формування вітчизняної податкової системи, і внутрішній – через оптимізацію податкових платежів підприємства й формування ефективної системи управління ними. Так як суб'єкти господарювання мають обмежені можливості впливу на законотворчий процес в сфері оподаткування, підвищити ефективність взаємовідносин з державою вони можуть лише через систему управління податковими платежами.

Управління податковими платежами підприємства є основним елементом корпоративного податкового менеджменту, який через врахування економічної стратегії розвитку підприємства та певні методи й прийоми у сфері оподаткування сприяє підвищенню прибутковості діяльності суб'єкта господарювання. Він спрямований на поєднання суб'єктивних намірів платників податків із реальними обставинами та організаційною ефективністю податкової системи, поєднання ідеального бажання з реальними можливостями за існуючих умов [2].

Податковий менеджмент підприємства, як складова частина фінансового менеджменту, передбачає розробку управлінських рішень, спрямованих на формування фінансового потенціалу і підвищення його ефективності. Основна мета корпоративного податкового менеджменту не зводиться до абсолютної мінімізації податкових платежів, а полягає в активному впливі на максимізацію чистого прибутку підприємства при заданих параметрах податкового середовища і ринкової кон'юнктури [3].

Можна виділити такі основні складові корпоративного податкового менеджменту [2]:

1) аналіз зовнішнього податкового середовища, прогнозованих нормативно-правових змін чинного законодавства, міжнародних конвенцій з питань оподаткування;

2) розробка податкової стратегії підприємства (податкове прогнозування) відповідно до загальної стратегії економічного розвитку і прогнозу зовнішніх податкових умов і пільг;

3) податкове планування – передбачає оптимізацію виробничих альтернатив з урахуванням податкового навантаження і його перерозподілу в ринковому середовищі на базі цільових нормативів економічної стратегії підприємства, прогнозованих зміни податкового законодавства, показників, які характеризують кон'юнктуру ринку, а також результатів бюджетування витрат і податкового обліку;

4) податковий моніторинг господарських операцій через оперативний аналіз джерел витрат, податкову експертизу проектів, договорів, а також розробку податкових схем проведення розрахунків, що дозволить впливати на податкову базу, управляти її формуванням, легально мінімізувати податкові зобов'язання підприємства;

5) податковий облік і звітність як інформаційна база корпоративного податкового менеджменту;

6) контроль виконання рішень у сфері податкового управління;

7) організація взаємодії із внутрішніми структурами і зовнішніми суб'єктами;

8) оцінка результатів податкового менеджменту тощо.

У контексті цього управління податковими платежами підприємства – це комплекс заходів, що дає змогу досягти найбільшого фінансового результату в найкоротший проміжок часу за умови підтримки оптимального рівня податкового навантаження на діяльність підприємства та обов'язкового дотримання податкового законодавства [1].

На нашу думку, основними інструментами управління податковими платежами на підприємстві є: податкове планування; бюджетування податків; організація та ведення оперативного бухгалтерського й податкового обліку; податковий контроль.

Податкове планування слід розглядати як процес оптимізації податкових платежів, ефективного вибору або зміни режиму оподаткування та зменшення податкових ризиків підприємства в контексті чинного податкового законодавства, що дозволяє максимізувати прибутковість та ринкову вартість підприємства в теперішньому та майбутніх періодах [4]. Воно засноване на використанні засобів податкової політики підприємства, що дозволяє обрати найдоцільніший у конкретних умовах варіант господарської діяльності з врахуванням його податкових наслідків та кінцевого фінансового результату, і тому є однією з умов прибутковості та сталого розвитку підприємства. Звідси випливає, що податкове планування можна вважати одним з найважливіших елементів корпоративного податкового менеджменту та засобом формування ефективної податкової політики підприємства.

Ефективну податкову політику в системі корпоративного податкового менеджменту можна сформулювати у такому порядку:

– дослідження фінансового стану підприємства та існуючих механізмів сплати податків;

– визначення пріоритетних напрямків розвитку діяльності та можливості зниження оподаткування;

– пошук й аналіз альтернатив сплати податків, оцінка можливостей застосування податкових пільг;

– вибір оптимальної системи оподаткування з позицій мінімізації податкових платежів та підвищення прибутку;

– пошук можливостей відтермінування податкових платежів законним шляхом на максимальний термін;

– контроль за виконанням податкової політики та оперативне її коригування у процесі реалізації;

– оцінка ефективності податкової політики з позицій підвищення прибутковості підприємства.

У цілому реалізація податкового планування полягає у складанні податкових планів, кожен з яких повинен містити: календар платника за кожним видом податків; перелік заходів з оптимізації податкових потоків, часові параметри реалізації оптимізаційних заходів, уповноважені виконавці, ресурси та інструментарій, необхідні для зазначених заходів; графік податкових виплат за кожним видом податків з урахуванням заходів з оптимізації податкового портфелю; перелік заходів з інформатизації та підвищення компетентності уповноважених та відповідальних за податкове планування осіб [5].

У процесі податкового планування обов'язково проводиться аналіз впливу податків на фінансово-господарську діяльність підприємства, для чого використовуються як абсолютні, так і відносні показники. Розрахунок цих показників дозволяє обґрунтовувати форму організації податкового планування, а також виявити необхідність залучення фахівців для вирішення окремих питань зі сфери оподаткування.

Абсолютні показники податкового тиску визначаються у процесі просторового та часового аналізу податків і зборів, а також вивчення динаміки та структури податкових платежів.

До основних відносних показників, які найбільш повно характеризують податкове навантаження на підприємство, належать: рівень ефективності оподаткування; податкомісткість реалізованої продукції; коефіцієнт використання податкових пільг; рівень податкового навантаження доходів; рівень податкового навантаження витрат; рівень податкового навантаження прибутку; дохід на 1 гривню сплачених податкових платежів.

Слід зауважити, що розширення чи зміна діяльності підприємства матиме вплив на суми податкових платежів у бік зростання, тому важливим при цьому є вибір ефективного варіанту оподаткування, який би забезпечив оптимальне співвідношення фінансового результату і витрат. Поряд з тим, податкове планування виступає одним з базових інструментів, що активізує показники ефективності

ті функціонування підприємства. Так як фінансовий стан різних підприємств не є однаковим, то кожне з них має розробляти індивідуальну систему податкового планування за власною методологією.

Отже, до основних завдань системи податкового планування на підприємстві належать: суворе дотримання податкового законодавства; максимальне підвищення прибутковості бізнесу; законне використання пільг і особливостей податкового права; управління потоками грошових коштів; ефективне співробітництво з учасниками податкового планування; налагодження партнерських відносин з місцевими органами самоврядування, законодавчими, податковими, фінансовими та судовими органами [3]. Максимальне виконання завдань податкового планування дозволить підприємству звести до мінімуму податкові зобов'язання, максимально збільшити прибуток, ефективно генерувати грошові потоки, успішно співпрацювати з контрагентами, уникати штрафних санкцій.

Податкове планування логічно взаємодіє з бюджетуванням – комплексом планування, обліку, контролю й аналізу діяльності підприємства, за допомогою якого забезпечується ефективно поточне та оперативне управління, реалізація цілей і стратегій. В управлінні податковими платежами бюджетування – це система планових розрахунків із використанням взаємопов'язаних бюджетів, спрямована на визначення суми податків (зборів), що підлягають сплаті у майбутніх податкових періодах [1].

Бюджет податків можна визначити як виражений у грошовому вимірі план податкових платежів підприємства на майбутні періоди. Він формується на основі даних операційних та фінансових бюджетів продажу, виробничого бюджетів, бюджету комерційних та управлінських витрат тощо. Поряд з тим, без бюджету податкових платежів неможливо скласти зведений бюджет підприємства, бюджети доходів і витрат, руху грошових коштів та інші. З огляду на це, бюджетування податків дає змогу спрогнозувати майбутні витрати коштів у вигляді податкових платежів підприємства й виявити шляхи мінімізації негативного впливу цих витрат на ділову активність підприємства.

Інформаційною базою для формування прогнозних показників та аналізу їх відхилень від фактичних даних є система бухгалтерського обліку підприємства. Саме система бухгалтерського обліку як інструмент управління податковими

платежами виконує функцію інформаційного забезпечення процесу управління.

Організація та ведення бухгалтерського обліку відіграє важливе значення у податковому менеджменті, оскільки без повної, достовірної та своєчасної інформації неможливо управляти податковими платежами на підприємстві. Підсистемою бухгалтерського обліку є податковий облік – впорядкована система збору, реєстрації та узагальнення, зберігання й передачі інформації для визначення податкової бази податків на основі первинних документів, згрупованих відповідно до передбаченого чинними податковим законодавством порядку.

У практичній діяльності підприємств виникають ситуації, коли обраний варіант ведення бухгалтерського обліку прямо або опосередковано впливає на суму податкових платежів звітного періоду, зокрема методи нарахування амортизації необоротних активів, різні варіанти обліку вибуття запасів, транспортно-заготівельних витрат, нарахування резервів, оцінки незавершеного виробництва, розподілу загальновиробничих витрат тощо, які спричиняють різні суми податкових платежів. З огляду на це, особливої уваги потребує формування відповідних положень щодо нарахування податкових платежів в обліковій політиці підприємства.

Облікова політика є важливою стосовно тих елементів, варіант обрання яких безпосередньо впливає на формування об'єкта оподаткування, а в кінцевому результаті – на фінансовий результат діяльності підприємства. В наказі про облікову політику підприємства потрібно чітко прописати усі моменти, які можуть спричинити відмінності між фінансовим і податковим обліком активів, зобов'язань, складання звітності, і які не врегульовані вітчизняними законодавчо-нормативними документами. Вважаємо за доцільне у робочому плані рахунків визначити усі рахунки та субрахунки для кожного виду податків (зборів), а також розробити графіки документообігу документів до складання податкової звітності, що дозволить спростити організацію фінансового і податкового обліку даних платежів.

Завершальним етапом процесу управління податковими платежами має бути зовнішній та внутрішній податковий контроль. Зовнішній контроль здійснюється державними фіскальними органами у формі перевірок правильності нарахування та своєчасності сплати податкових платежів підприємством до бюджету. Внутрішній податковий кон-

троль проводиться безпосередньо підприємством і являє собою процес перевірки порядку нарахування, строків сплати податків і зборів з метою запобігання порушень і втрат від штрафних санкцій [3].

Здійснення внутрішнього контролю у процесі управління податковими платежами підприємства охоплює [1]:

- моніторинг нормативно-правової бази;
- контроль за своєчасністю та правильністю виконання податкових зобов'язань;
- оптимізацію бази оподаткування і термінів погашення податкових зобов'язань;
- виявлення та аналіз відхилень фактичних і прогнозних значень бюджетів податків з метою оцінки ефективності системи управління податковими платежами підприємства.

Процес внутрішнього податкового контролю на підприємствах необхідно здійснювати окремо в розрізі кожного сплачуваного податку, дотримуючись установленого порядку, регламентованого внутрішнім розпорядчим документом (наказом про облікову політику), та з урахуванням особливостей законодавчої бази з питань обліку та оподаткування.

На нашу думку, в сучасних умовах господарювання більшу частину функцій системи управління податковими платежами міг би виконувати управлінський облік. Під організацією управлінського обліку в частині податків і податкових платежів розуміють систему принципів і методів розробки та реалізації (ув'язки) управлінських рішень, пов'язаних з обґрунтуванням вибору податкової системи, розрахунком податкових платежів, постійним контролем за їх здійсненням. Його завдання – забезпечення розробки податкової політики підприємства залежно від економічної стратегії та напрямів його діяльності, а також визначення такої системи податків, яка б дала змогу отримувати найбільші прибутки, оптимізуючи податкові платежі [6].

На побудову управлінського обліку на підприємстві впливають зовнішні та внутрішні фактори, серед яких можна виділити:

- відповідність цілям і завданням діяльності підприємства;
- вплив особливостей технологічних процесів;
- вплив важкопрогнозованих галузевих факторів;
- оптимізація структури та рівня деталізації бази бухгалтерських даних, які використовують менеджери;

– зіставлення із загальними принципами формування організаційної структури управління підприємством тощо.

Серед проблем, які виникають у процесі управління податковими платежами, деякі науковці називають відсутність інформаційних зв'язків між менеджерами та працівниками, відповідальними за ведення податкового обліку, у результаті чого не завжди враховується вплив оподаткування при прийнятті відповідних управлінських рішень [3]. На нашу думку, управлінський облік дозволив би уникнути цих проблемних моментів, так як його організація передбачає виділення у структурі суб'єкта господарювання центрів відповідальності – сегментів діяльності, в межах яких встановлюється персональна відповідальність менеджера за контрольовані ним показники діяльності. Створення та функціонування таких центрів відповідальності дозволяє системно здійснювати облікові та контрольні-аналітичні процедури в межах діяльності центрів відповідальності (витрат, доходів, прибутку чи інвестицій), забезпечуючи підзвітність їх функціонування. Щодо податкових платежів, то з метою покращення управління ними на великих і середніх підприємствах доцільно виділяти центр податків і податкових платежів. Об'єктами управлінського обліку в межах цього центру відповідальності будуть господарські операції, які безпосередньо пов'язані з визначенням податкових зобов'язань підприємства відповідно до чинного податкового законодавства, а наявність прямого зв'язку між витратами, доходами дасть змогу керівнику підрозділу контролювати нарахування та сплату податкових платежів до бюджету.

Висновки

Методом активного впливу підприємства на взаємовідносини з державою в частині оподаткування його діяльності виступає система управління податковими платежами – комплекс заходів, що дає змогу досягти найбільшого фінансового результату в найкоротший проміжок часу за умови підтримки оптимального рівня податкового навантаження на діяльність підприємства та обов'язкового дотримання податкового законодавства.

До основних інструментів управління податковими платежами на підприємстві, на нашу думку, слід віднести податкове планування, бюджету-

вання податків, організацію та ведення оперативного бухгалтерського й податкового обліку, а також податковий контроль.

Можна стверджувати, що податкове планування є однією з умов забезпечення прибутковості та сталого розвитку підприємства, так як дозволяє обрати найдоцільніший у конкретних умовах варіант господарської діяльності з врахуванням його податкових наслідків та кінцевого фінансового результату. Бюджетування податків дає змогу спрогнозувати майбутні витрати коштів у вигляді податкових платежів підприємства й виявити шляхи мінімізації негативного впливу цих витрат на ділову активність підприємства. Інформаційною базою для формування прогнозних показників та аналізу їх відхилень від фактичних даних є система бухгалтерського обліку підприємства. Особливої уваги потребує формування в обліковій політиці підприємства положень щодо нарахування та відображення у облікових регістрах податкових платежів.

Управлінський облік є інформаційним підґрунтям для прийняття ефективних управлінських рішень щодо управління податковими платежами, і тому, на нашу думку, дозволяє уникнути чи вирішити проблеми, які можуть виникати у підприємства у процесі корпоративного податкового менеджменту.

Список використаних джерел

1. Кравченко І.Ю. Управління податковими платежами підприємства: теоретичний аспект. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2009. № 647 : Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. С. 80–87. URL: http://www.vlp.com.ua/files/1_2_zmist_647.pdf.

2. Писаренко В.П., Безкровний О.В., Мисник Т.Г. Корпоративний податковий менеджмент як основа забезпечення фінансової безпеки підприємства. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/1451>.

3. Руденко Є.М. Удосконалення механізму управління податковими платежами сільськогосподарських підприємств. Вісник аграрної науки Причорномор'я. 2014. Вип. 3 (2). С. 35 – 43. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vanp_2014_3\(2\)_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vanp_2014_3(2)_7).

4. Черкас Т.С., Долженко І.І. Податкове планування як складова системи фінансового управління підприємства. Молодий вчений. 2019. № 9 (2). С. 491 – 495. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_9\(2\)_59](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_9(2)_59).

5. Ходякова О.В., Лук'яненко А.С. Концепція реалізації ефективного податкового планування на підприємстві. Бізнес Інформ. 2012. № 3. С. 213–217. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2012_3_59.

6. Долішня Т.І. Облік податків та податкових платежів: управлінський аспект. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка». 2018. № 9 (37). С. 180 – 184. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2018_9_32.

References

1. Kravchenko I. Yu. Upravlinnja podatkovy my platezhamy pidpryjemstva: teoretychnyj aspekt. Visnyk Nacional'nogho universytetu «Lviv'sjka politehnika». 2009. № 647 : Menedzhment ta pidpryjemnyctvo v Ukrajinі: etapy stanovlennja i problemy rozvytku. S. 80–87. URL: http://www.vlp.com.ua/files/1_2_zmist_647.pdf.

2. Pysarenko V. P., Bezkrornyj O. V., Mysnyk T. Gh. Korporatyvnyj podatkovyj menedzhment jak osnova zabezpechennja finansovoji bezpeky pidpryjemstva. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/1451>.

3. Rudenko Je. M. Udoskonalennja mekhanizmu upravlinnja podatkovy my platezhamy sil'sjko gospodarsjkykh pidpryjemstv. Visnyk aghrarnoji nauky Prychornomor'ja. 2014. Vyp. 3 (2). S. 35 – 43. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vanp_2014_3\(2\)_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vanp_2014_3(2)_7).

4. Cherkas T. S., Dolzhenko I. I. Podatkove planuvannja jak skladova systemy finansovogho upravlinnja pidpryjemstva. Molodyj vchenyj. 2019. № 9 (2). S. 491 – 495. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_9\(2\)_59](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_9(2)_59).

5. Khodjakova O. V., Luk'janjenko A. S. Konceptcija realizaciji efektyvnogho podatkovogho planuvannja na pidpryjemstvi. Biznes Inform. 2012. № 3. S. 213 – 217. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2012_3_59.

6. Dolishnja T. I. Oblik podatkov ta podatkovykh platezhiv: upravlinsjkyj aspekt. Naukovi zapysky Nacional'nogho universytetu «Ostrozjka akademija». Serija «Ekonomika». 2018. № 9 (37). S. 180 – 184. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2018_9_32.

Дані про авторів

Малярчук Ірина Іванівна,

к.е.н., доцент кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і оподаткування Української академії друкарства
e-mail: Lotoshka@ukr.net

Стеців Леся Петрівна,

к.е.н., доцент кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і оподаткування Української академії друкарства

e-mail: l_stetsiv@ukr.net

Данные об авторах

Малярчук Ирина Ивановна,

к.э.н. доцент кафедры финансово-экономической безопасности, учета и налогообложения Украинской академии печати

e-mail: Lotoshka@ukr.net

Стецив Леся Петровна,

к.э.н. доцент кафедры финансово-экономической безопасности, учета и налогообложения Украинской академии печати

e-mail: l_stetsiv@ukr.net

Data about the authors

Iryna Malyarchuk,

PhD in Economics, Associate Professor, Department of Financial and Economic Security, Accounting and Taxation, Ukrainian Academy of Printing

e-mail: Lotoshka@ukr.net

Lesia Stetsiv,

PhD in Economics, Associate Professor, Department of Financial and Economic Security, Accounting and Taxation, Ukrainian Academy of Printing

e-mail: l_stetsiv@ukr.net

УДК 334.726

ОБУШНИЙ С.М.
ВИРОВЕЦЬ Д.В.

Big data як економічний ресурс для функціонування децентралізованих автономних організацій

Сучасні цифрові інноваційні технології, такі як блокчейн, штучний інтелект і соціальні мережі, в їх поєднанні з способами збирання даних та їх обробки, являють собою нові можливості на кількох рівнях економічних відносин. В умовах цифровізації економіки актуальними стають нові форми ко-операцій з одночасним зменшенням ролі посередників. Збільшення кількості комунікаційних електронних пристроїв призведе до створення нових форм співпраці, де кордони та відстані не будуть перешкодою для поєднання людських зусиль та ресурсів, з одночасним збільшенням інформаційного обміну та посиленням вимог до якості даних. Децентралізовані автономні організації (далі – ДАО) стають надійним та ефективним заміником інституту економічного посередництва та традиційних форм комерційної співпраці. Незважаючи на привабливу оптимізацію низки процесів завдяки цифровій свободі та відсутності бюрократії, низка питань, що стосуються безпеки протоколів, правової невизначеності та тимчасової складності внутрішнього механізму, залишається невирішеними.

Можливості технології блокчейн для роботи з цифровими даними дають можливості для створення нового типу економічного співробітництва, де за допомогою смарт-контрактів, як структурної частини ДАО, досягається прозора, ефективна, справедлива та демократична система кооперації.

У даній статті ми пропонуємо огляд технології ДАО як цифрової кооперації для роботи з великими даними, зосереджуючи увагу на сучасних підходах, можливостях та майбутніх напрямках. Представлений короткий огляд технології блокчейн та ДАО та їх необхідні характеристики для роботи з великими даними, різних сервісів ДАО по збору даних, їх зберігання, аналізу та дотримання конфіденційності, використання таких даних, а також обговорюються проблеми та майбутні напрямки для подальших досліджень. Технології блокчейну мають потенціал для ефективної аналітики великих даних завдяки посиленій безпеці та конфіденційності, ефективній системі управління, при чому повний захист матимуть тільки ідеї, втілені в технології блокчейн, а спільне інвестування та контроль над такими цифровими активами здійснюватиметься через ДАО, як нову форму партнерства.

Ключові слова: цифрова економіка, криптоекономіка, децентралізована автономна організація, ДАО, блокчейн, великі дані, Big Data.

ОБУШНИЙ С.М.
ВИРОВЕЦЬ Д.В.

Big data как экономический ресурс для функционирования децентрализованных автономных организаций

Современные цифровые инновационные технологии, такие как блокчейн, искусственный интеллект и социальные сети, в их сочетании с методами сбора данных и их обработки, представ-